ЕДИННА МЕТОДИКА ПО ПРИЛОЖЕНИЕТО НА ПРИНЦИПА ЗА СЛУЧАЙНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДЕЛАТА В РАЙОННИТЕ, ОКРЪЖНИТЕ, АДМИНИСТРАТИВНИТЕ, ВОЕННИТЕ И АПЕЛАТИВНИТЕ СЪДИЛИЩА

(приета с Решение на ВСС по протокол № 57/04.12.2014 г., изменена и актуализирана с Решение на ВСС по протокол № 13/19.03.2015 г..; изм. с решение на СК на ВСС по Протокол № 1/10.01.2017 г.; изм. с решение на СК на ВСС по Протокол № 9/13.03.2018 г.; изм. и доп. с решение по Протокол № 6/27.02.2024 г. на СК на ВСС, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет, съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ (обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023 г.), изм. с решение на СК на ВСС по протокол № 27/21.07.2026 г., изм. с решение на СК на ВСС по протокол № 43/10.11.2026 г.)

Цели на методиката по приложението на принципа за случайно разпределение на делата.

С методиката се цели да се установи ефективно приложение на принципа на случайния подбор и невъзможността за манипулиране, гарантиране документираност и прозрачност при разпределение на делата, отчитане особеностите на отделните видове дела и равномерност при разпределението им.

Единното регулиране на правилата за случайно разпределение на делата ще гарантира изпълнението на следните приоритети:

- безпристрастност, гарантираща независима съдебна власт и обективно правосъдие;
- равномерност на натоварването и качество на правораздаването, даващи отговор на очакванията за бърз и справедлив процес;
- ефективност на органите на съдебната власт, включващи и начина на организация на съдебната дейност;
- прозрачност на съдебната дейност, редуцираща съмненията за корупционни практики.

Единна методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища.

1. Общи положения.

а) Методиката урежда реда за определяне на съдия докладчик по делото на принципа на случайния подбор, регламентиран законово в чл. 9 от ЗСВ.

б) Разпределението на делата във всички съдилища се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение, съобразно поредността на постъпването им, по материя и видове дела, и съобразена с процесуалните срокове, изискващи незабавно произнасяне.

в) В съдилищата, в които има обособени отделения, случайното разпределение се извършва в рамките на съответното отделение.

г) *(изм. с решение на СК на ВСС по протокол № 27/21.07.2026 г., изм. с решение на СК на ВСС по протокол № 43/10.11.2026 г.)* В съдилищата с въведена специализация по материя, при отвод на всички съдии от съответното гражданско или търговско отделение, разпределението се извършва измежду съдиите от останалите граждански и/или търговски отделения, като производството продължава под същия номер. При липса на такива отделения или при отвод на всички съдии от тях се прилага разпоредбата на чл. 23, ал. 3 от ГПК. При отвод на всички съдии от съответното наказателно отделение се прилага разпоредбата на чл. 43, т. 3 от НПК, без делото да се преразпределя на съдиите от останалите отделения.

2. Видове дела. Докладчици. Натовареност.

2.1. Административните ръководители на съответните съдилища определят със свои заповеди началната информация, въвеждаща се в програмата - видове дела (могат да се обособят групи според сложността и спецификата на делата), докладчици, натовареност на съдиите, на административните ръководители и техните заместници.

2.2. Административните ръководители могат да определят началната информация след решение на общото събрание на съответния съд.

3. Лица, извършващи случайното разпределение на делата.

(изм. с решение по протокол № 27/21.07.2026 г.) Административните ръководители на органите на съдебната власт извършват компютърното разпределение на делата. Административният ръководител може да възлага тази дейност със заповед на други съдии или съдебни служители съгласно Правилник за администрацията в съдилищата.

4. Особени хипотези на приложение на принципа на случайното разпределение на делата.

4.1 **Прилагане на подбора чрез избор на определен съдия.**

4.1.1 **Наказателни и административно-наказателни дела.**

а) При прекратяване на съдебно производство и връщане на делото на прокурор за допълнително разследване, при последващо внасяне на същото за разглеждане в съда, образуваното под нов номер дело се разпределя на първоначално определения съдия- докладчик.

б) След отмяна на съдебен акт, прекратяващ производството по дело на основание подсъдност, новообразуваното дело се разпределя на първоначално определения докладчик.

в) При връщане на дело на първоинстанционен съд поради неправилното му администриране, при следващо внасяне на делото от същия съд то се разпределя на първоначално определения докладчик.

4.1.2 **Граждански, търговски и фирмени дела.**

а) След отмяна на съдебен акт, прекратяващ производството по делото, същото се разпределя на първоначално определения докладчик.

б) При разделяне на производството по обективно и субективно съединени искове, новообразуваното дело по отделните искове се разпределя на първоначално определения докладчик.

в) При образуване на дело по чл. 422 от ГПК (иск за съществуване на вземане), делото се разпределя на случаен принцип.

г) При връщане на дело на първоинстанционен съд поради неправилното му администриране, при следващо внасяне на делото от същия съд то се разпределя на първоначално определения докладчик.

4.1.3 **Административни дела.**

а) При връщане на дело на административен съд поради неправилното му администриране, при следващо внасяне на делото от административния съд, то се разпределя на първоначално определения докладчик.

б) При постъпване на допълнителна касационна жалба срещу допълнително решение, същото се разпределя на определения на случаен принцип докладчик по първоначалната касационна жалба.

4.1.4 За времето на отсъствие на съдията-докладчик или на друг член на състава административният ръководител определя негов заместник, съобразно утвърдените вътрешни правила. Правилата могат да бъдат съгласувани от общото събрание на съдиите и се оповестяват публично на интернет страницата на съответния съд.

4.2 Прилагане на подбора *без участие на определени съдии.*

а) При отмяна/обезсилване на съдебен акт и връщане на делото за разглеждане от друг състав на същия съд, делото се разпределя на случаен принцип, но без участието на съдията-докладчик/членовете на съдебния състав, постановили отменения/обезсиления съдебен акт.

б) При законово основание в подбора на докладчик на някое дело да не участват определени магистрати, се използва тази опция. Това става в случаите на ползване на платен годишен отпуск, отпуск по болест, продължителна командировка и други законови основания, указващи невъзможност конкретен докладчик да участва в разглеждането на делото.

в) При постъпила молба за обявяване на нищожност на действия и сделки и отменителни искове във връзка с несъстоятелност, исковете по чл. 646, чл. 647 и чл. 649 от ТЗ, както и всички видове искове за попълване масата на несъстоятелността, се разпределят на случаен принцип, без участието на съдия-докладчик по делото за несъстоятелност.

г) при постъпила молба за отмяна на решения на събранието на кредиторите делото се разпределя на случаен принцип, но без участието на докладчика по делото за несъстоятелност.

д) за всички останали случаи, за които законите изискват разглеждането на делото без определен съдия.

е) *(доп. с решение по протокол № 6/27.02.2024 г.)* в случай на констатирано неравномерно разпределение на дела поради технически или организационни причини – с мотивирано разпореждане на административния ръководител.

4.3 **Прилагане на подбор „по дежурство".**

За случаите на дежурство административните ръководители изготвят вътрешни правила, които могат да се съгласуват от общото събрание на съдиите.

4.4 **Повторно разпределение на вече разпределено дело.**

а) при самоотвод или при направен отвод, който е бил уважен.
б) при смяна на съдията-докладчик по други причини.

4.5 При постъпила една и съща искова молба няколко пъти и образувани няколко дела, молбата се разглежда по първото образувано дело, от първия разпределен докладчик съгласно случайното разпределение на делата, а останалите дела се прекратяват.

4.6 При обединяването на няколко различни дела с различен предмет, но между едни и същи страни, или когато имат връзка помежду си, за разглеждане в едно производство /служебно съединяване на искове/, то продължава под номера на първото образувано дело и се разглежда от определения по това дело докладчик.

5. Отчетност и архив.

За разпределението на всяко дело програмата за случайно разпределение на делата генерира протокол от извършения избор, който се разпечатва на хартиен носител, подписва се от извършилия разпределението и се прилага към всяко отделно дело.

6. (*изм. с решение по протокол № 6/27.02.2024 г.)* За неуредените в Методиката случаи, административните ръководители изработват вътрешни правила, в които се уреждат и други случаи за преразпределение на делата, и в случаи на констатирано неравномерно разпределение, които задължително следва да бъдат мотивирани. Правилата се приемат от общото събрание на съдиите и същите следва да бъдат предварително оповестени на интернет страницата на съответния съд.